

30.06.2026

Spasimir Domaradzki

Bułgaria: pierwsze protesty przeciwko rządowi Rumena Radewa

słowa kluczowe: Rumen Radew, Bułgaria, protesty, budżet, polityka zagraniczna

Niejednoznaczna postawa premiera Rumena Radewa w polityce międzynarodowej oraz propozycja dotycząca zaległego budżetu na rok 2026 doprowadziły do pierwszego protestu przeciwko jego rządowi. Coraz wyraźniej widać, że premier będzie musiał jednoznacznie określić ideologiczny kierunek swojego gabinetu. Taka decyzja oznacza utratę części elektoratu – raczej wyborców oczekujących reform niż tych, którzy sympatyzują z Rosją.

27 czerwca w Sofii odbył się pierwszy protest przeciwko rządowi Rumena Radewa. Demonstrację poprzez platformy społecznościowe zwołali aktywiści społeczni Manol Gliszew, Iwajto Grozdev i Georgi Georgiew z inicjatywy społecznej Bułgarzy Zjednoczeni w Jednym Celu (*Българи обединени с една цел*, BOEC). Wiec zgromadził około tysiąca osób, poparty go również organizacje pozarządowe i społeczne oraz niektóre nie-reprezentowane w parlamencie partie polityczne.

Źródłem społecznego niezadowolenia są projekt budżetu na rok 2026 i postawa rządu Radewa w sprawach międzynarodowych. Projekt budżetu na bieżący rok, którego do tej pory nie uchwalono (zob. „[Komentarze IEŚ](#)”, nr 1486), zakłada, że deficyt finansów publicznych wyniesie 5,7%. W przestrzeni publicznej pojawiły się również obawy, że projekt budżetu zawiera propozycję zamrożenia wynagrodzenia minimalnego. Jednocześnie bułgarski parlament, w którym partia Rumena Radewa Postępowa Bułgaria (*Прогресивна България*, PB) posiada większość bezwzględną, uchwalił nową pożyczkę w wysokości 3,8 mld euro, która według argumentacji rządu jest niezbędna do zapewnienia płynności wydatków państwa oraz refinansowania płatności w ramach Krajowego Planu Odbudowy.

Drugim powodem protestu jest dyskredytacja Bułgarii na arenie międzynarodowej, zwłaszcza przed partnerami w Unii Europejskiej i NATO. Dwuznaczne, niespójne, a nieraz wręcz kuriozalne argumenty Radewa na temat końca epoki wypraw krzyżowych czy potrzeby zapewnienia części zamiennych dla sofijskiego metra przyciągają uwagę światowych mediów. Stąd też społeczne obawy o geopolityczną orientację Bułgarii nie są nieuzasadnione.

Komentarz

W ciągu niespełna dwóch miesięcy urzędowania premier Rumen Radew zadeklarował, że Bułgaria nie będzie kontynuowała wsparcia militarnego dla Ukrainy, ponieważ priorytetem rządu jest dobrobyt własnych obywateli. Zapowiedział również zablokowanie dwudziestego pierwszego pakietu unijnych sankcji wobec Rosji,

jeśli obejmie on rosyjskiego patriarchę Kiryła oraz oligarchę Wagita Alekperowa, który posiada m.in. udziały w rafinerii Lukoil Burgas. Ponadto Bułgaria nie poparła utworzenia Specjalnego Trybunału ds. Zbrodni Agresji Rosji przeciwko Ukrainie.

Jednocześnie premier Radew uzależnił zgodę na stacjonowanie amerykańskich samolotów cystern na lotnisku w Sofii, biorących udział w operacji przeciwko Iranowi, od zniesienia wiz dla bułgarskich obywateli podróżujących do Stanów Zjednoczonych. Brak reakcji ze strony USA oraz wygaśnięcie 30 czerwca zgody bułgarskiego parlamentu na stacjonowanie samolotów doprowadziły do ich relokacji.

Od momentu objęcia funkcji premiera Rumen Radew odwiedził Berlin, Paryż, Brukselę oraz wziął udział w odbywającej się w Gdańsku konferencji o odbudowie Ukrainy. W trakcie rozmów z europejskimi partnerami zajmował konstruktywne stanowisko, konsekwentnie akcentując otwartość w kwestiach gospodarczych i dotyczących współpracy wojskowej. Podczas wizyty w Brukseli uzyskał potwierdzenie uruchomienia środków z KPO w wysokości ponad 1 mld euro. Jednocześnie w rozmowach z bułgarskimi dziennikarzami premier sugerował zmianę bułgarskiego stanowiska w sprawie Ukrainy, nie podejmując jednak dyskusji na ten temat z europejskimi partnerami. Podczas konferencji o odbudowie Ukrainy Radew nie wziął udziału w spotkaniu pozostałych przywódców wschodniej flanki NATO.

W kwestii Ukrainy Rumen Radew konsekwentnie wzywa do pokoju i zakończenia wojny w Ukrainie. Jego zdaniem, wspólnota międzynarodowa musi zmobilizować wysiłki i środki na rzecz zakończenia wojny i tym samym otworzyć drogę do odbudowy Ukrainy. Podczas przemówienia na konferencji w Gdańsku zaznaczył, że „jest to wojna na wykończenie, wyniszczenie i spustoszenie, która musi się zakończyć”. Według niego wspólnym celem powinno być zakończenie działań wojennych i poszukiwanie trwałego rozwiązania pokojowego za pomocą dyplomacji, zgodnie z Kartą ONZ i zasadami prawa międzynarodowego.

Zdecydowane poparcie w ostatnich wyborach dla partii Postępowa Bułgaria (1 444 920 głosów, czyli 44,594% głosów) wywodzi się w głównej mierze z dwóch kręgów wyborców. Pierwszą grupą są wyborcy sympatyzujący z Rosją i sceptyczni wobec tzw. „Zachodu”. Druga grupa to wyborcy rozczarowani kryzysem politycznym i oczekujący zdecydowanych reform. Jak dotąd premierowi nie udało się jednoznacznie przekonać do swojej polityki żadnej z tych grup.

Według badań opinii publicznej, przeprowadzonych przez Market Links, ponad miesiąc po objęciu stanowiska poparcie dla Rumena Radewa zmalało o 9 punktów procentowych¹. Istotnym wyzwaniem dla premiera jest utrzymanie wiarygodności. Sprzeczne sygnały kierowane do środowiska międzynarodowego oraz w polityce wewnętrznej w sprawie Ukrainy, podniesienie kwestii religii w bułgarskich szkołach czy niekonsekwentna polityka medialna w sprawie budżetu stają się źródłem niepewności.

Pierwsze protesty przeciwko rządowi Radewa wskazują, że premierowi coraz trudniej suwerenistyczną retoryką utrzymywać zarówno głosy wyborców nacjonalistycznych, jak i wyborców nastawionych prozachodnio i reformatorsko. Chociaż obecne sondaże świadczą o tym, że poparcie dla rządu Radewa spadło tylko o kilka punktów procentowych, rozbieżne oczekiwania wkrótce zmuszą premiera do przyjęcia bardziej jednoznacznej postawy, zarówno na poziomie krajowym, w kwestii oczekiwanych reform wymiaru sprawiedliwości, jak i w sprawach międzynarodowych, gdzie niejednoznaczna postawa premiera budzi uzasadnione obawy wśród części społeczeństwa.

¹ Zaufanie do Rumena Radewa zmalało o 3%, natomiast nieufność wobec niego wzrosła o 6%. „Маркет Линкс”: Доверието в премиера Радев пада, Пеевски – с рекордно високо недоверие от 90%, 26.06.2026, <https://btvnovinite.bg/predavanja/tazi-sutrin/market-links-doverieto-e-premiera-radev-peevski-s-rekordno-visoko-nedoverie-ot-90.html?campaignsrc=clipboard> [30.06.2026].